

TA'LIMNING XALQAROLASHUVI VA GLOBALLASHUVI

Sabirova Muxarram

Andijon davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

O'rinova Oqila Abdurashid qizi

Vohidova Gulchiroy Farxodjon qizi

Andijon davlat pedagogika instituti Texnologik ta'lim 3-bosqich talabalari

Annotatsiya: Mobil ta'lim Biz global jamiyat sifatida harakat qilamiz, shuning uchun qayerga borsak ham smartfonlarimizni o'zimiz bilan olib yuramiz. Suhbatlar o'rtasida biz pastga qaraymiz va ongimizga kerakli yoki qiziqarli deb o'ylagan narsaga e'tibor qaratamiz. Shunday qilib, ta'lim, hech bo'lmaganda eng kerakli jihatlarda, u yerda ham bo'lishi lozim. U bizning sayohatlarimizda, injiqliklarimizda, xohish – istaklarimizda biz bilan birga yuradi. Agar butun dunyo bo'ylab noutbuklarimiz biz bilan bo'lsa, ta'lim texnologiyalar yordamida biz bilan birga bo'ladi. Onlayn ta'lim - bugungi kunda ta'lim ro'yxatidagi mashhur tendentsiya - bu onlayn ta'lim. Aralashtirilgan ta'lim - Texnologiyaning rivojlanishidan beri aralash ta'lim hech qachon mashhur ta'lim tendentsiyalari ro'yxatidan chiqmagan. Ushbu usul yordamida siz ham yuzma-yuz, ham masofaviy o'qitish usullaridan foydalanishingiz mumkin. Shu tufayli o'quvchilar o'rganish markaziga aylanadi. Shu bilan birga, o'qituvchilar o'quvchilarni yo'naltirish uchun murabbiy rolini o'taydi. Ushbu zamonaviy tendentsiya nafaqat o'quvchilarning o'rganish tajribasini oshiradi, balki ularning o'rganish motivatsiyasini ham uyg'otadi.

Kalit so'zlar: ta'lim, globallashuv, tendentsiya, oliy ta'lim, oliy ta'limga qo'yilayotgan talablar, pedagogik konsepsiyalar, Google Classroom, onlayn ta'lim platformalari, adaptive ta'lim, virtual sinf, OOOK, sinxron va asinxron o'rganish.

Аннотация: Мобильное образование Мы живем в глобальном обществе, поэтому мы носим с собой смартфоны, куда бы мы ни пошли. В перерывах между разговорами мы опускаем глаза и сосредотачиваем свой ум на том, что считаем важным или интересным. Поэтому образование, по крайней мере в самых необходимых аспектах, тоже должно быть. Он идет с нами в наших путешествиях, наших прихотях и наших желаниях. Если наши ноутбуки будут с нами по всему миру, образование будет с нами посредством технологий. Онлайн-образование. Популярной тенденцией в сфере образования сегодня является онлайн-образование. Смешанное обучение. С момента появления технологий смешанное обучение никогда не покидало список популярных образовательных тенденций. При использовании этого метода вы можете использовать как очные, так и дистанционные методы обучения. Благодаря этому студенты становятся центром обучения. В то же время учителя берут на себя роль наставников, направляя учеников. Эта современная тенденция не только улучшает учебный процесс студентов, но и пробуждает их мотивацию к обучению.

Ключевые слова: образование, глобализация, тенденции, высшее образование, требования к высшему образованию, педагогические концепции, Google Classroom, платформы онлайн-обучения, адаптивное обучение, виртуальный класс, ODL, синхронное и асинхронное обучение.

Abstract: Mobile Learning We operate as a global society, so we carry our smartphones with us wherever we go. In between conversations, we look down and focus our minds on what we think is necessary or interesting. So, education, at least in the most necessary aspects, should be there. It accompanies us on our travels, in our whims, in our desires. If our laptops are with us all over the world, education will be with us through technology. Online learning - A popular trend in the education list today is online learning. Blended learning - Since the development of technology, blended learning has never left the list of popular education trends. With this method, you can use both face-to-face and distance learning methods. Thanks to this, students become the center of learning. At the same time, teachers take on the role of mentors to guide

students. This modern trend not only enhances students' learning experience, but also awakens their motivation to learn.

Keywords: education, globalization, trends, higher education, requirements for higher education, pedagogical concepts, Google Classroom, online learning platforms, adaptive learning, virtual classroom, ODL, synchronous and asynchronous learning.

KIRISH

Globallashuv – bu xalqaro mehnat taqsimoti, iqtisodiy va siyosiy munosabatlar tizimi orqali bir-biri bilan bog‘langan milliy iqtisodiyotlar majmui sifatida tushuniladigan, jahon iqtisodiyoti tarkibini o‘zgartirish jarayonlarining o‘ziga xos xususiyatlaridan biridir. Transmilliylashtirish va mintaqaviylashtirish asosida iqtisodiyotning chambarchas bog‘liqligi hisoblanadi. Shu asosida yagona jahon tarmog‘i, bozor iqtisodiyoti, geoiqtisodiyot va uning infratuzilmalari shakllanmoqda, ko‘p asrlar davomida xalqaro munosabatlarning asosiy xarakteri bo‘lib kelgan davlat suvereniteti ta‘sirining pasayishi sodir bo‘lmoqda. Globallashuv jarayoni bu davlat tomonidan shakllantirilgan bozor tizimlari evolyutsiyasining natijasidir.

Buning asosiy natijasi – global mehnat taqsimoti, kapital, mehnat, ishlab chiqarish resurslarining dunyoviy miqyosdagi migratsiyasi (shuningdek, qoida tariqasida, kontsentratsiya), qonunchilikni, iqtisodiy va texnologik jarayonlarni standartlashtirish, shuningdek, turli mamlakatlar madaniyati bir-biriga yaqinlashishi hamda birlashishidir. Globallashuv tizimli xususiyatga ega, ya‘ni jamiyat hayotining barcha sohalarini qamrab oluvchi obyektiv jarayondir. Globallashuv natijasida dunyo o‘zining barcha subyektlari bilan bog‘lanib, tobe bo‘lib bormoqda. Bir guruh davlatlar uchun umumiy bo‘lgan muammolar sonining ko‘payishi va birlashtiruvchi subyektlarning soni va turlarining kengayishi mavjud.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Globallashuvning kelib chiqishi haqidagi qarashlar doimo munozarali bo‘lib kelgan. Tarixchilar bu jarayonni kapitalizmning rivojlanish bosqichlaridan biri deb

hisoblaydilar. Iqtisodchilar bu jarayonni moliya bozorlarining transmilliylashuvidan ekanligini ta'kidlab kelishmoqda. Siyosatshunoslar demokratik tashkilotlarning keng tarqalishiga urg'u berishadi. Madaniyatshunoslar globallashuvning namoyon bo'lishini madaniyatning g'arbiylashuvi, jumladan, Amerika iqtisodiy ekspansiyasi bilan bog'lashadi. Globallashuv jarayonlarini tushuntirishda axborot texnologiyalari yondashuvlari mavjud. Siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy-madaniy globallashuv bir-biridan farq qiladi. Mintaqaviylashtirish globallashuv subyektini bo'lib, texnologik va iqtisodiy rivojlanishning jahon qutblarini shakllantirishda kuchli kumulyativ samara beradi.

TADQIQOT NATIJALARI

Globallashuvning ba'zi xususiyatlari antik davrlarda paydo bo'lgan (Aleksandr Makedonskiy, Ellinizm). Shunday qilib, Rim imperiyasi O'rta er dengizi ustidan o'zining gegemonligini tasdiqladi, bu esa turli madaniyatlarning chuqur o'zaro bog'lanishiga va O'rta er dengizida mintaqalararo mehnat taqsimotining paydo bo'lishiga olib keldi..

Shu bilan birga, „globallashuv“ so'zining kelib chiqishining o'zi shuni ko'rsatadiki, bu jarayonda yetakchi rolni ma'lum tarixiy bosqichlarda sodir bo'lgan xalqaro savdoning jadal o'sishi egallaydi. Birinchi marta „globallashuv“ so'zini („jiddiy xalqaro savdo“ degan ma'noni anglatadi) 1850-yillarning oxirida Fridrix Engelsga yozgan maktublaridan birida Karl Marks ishlatgan. deb yozgan edi: „Endi jahon bozori haqiqatan ham mavjud. Kaliforniya va Yaponiyaning jahon bozoriga chiqishi bilan globallashuv amalga oshdi“. Globallashuv jarayonlarida xalqaro savdoning xuddi shunday yetakchi roli, Marks davrida boshlangan oldingi globallashuv 1930-yillarda, barcha rivojlangan davlatlar qattiq proteksionizm siyosatiga o'tgandan so'ng yakunlanganidan dalolat beradi. xalqaro savdoning keskin qisqarishi.

Globallashuvning kelib chiqishi 12-13-asrlarda, G'arbiy Yevropada bozor (kapitalistik) munosabatlarining rivojlanishi bilan bir vaqtda, Yevropa savdosining jadal o'sishi va „Yevropa jahon iqtisodiyoti“ shakllanishi. (Vallershteyn ta'rifiga muvofiq) boshlandi. XIV-XV asrlarda biroz pasayishdan keyin. bu jarayon 16—17-asrlarda ham davom etgan. Ushbu asrlarda Evropada barqaror iqtisodiy

o‘shish navigatsiya va geografik kashfiyotlar muvaffaqiyati bilan birlashtirildi. Natijada portugal va ispan savdogarlari butun dunyoga tarqalib, Amerikani mustamlaka qilishga kirishdilar. 17-asrda Osiyoning ko‘plab davlatlari bilan savdo qiluvchi Gollandiya Ost-Hind kompaniyasi birinchi haqiqiy transmilliy kompaniya bo‘ldi. 19-asrda jadal sanoatlashtirish Yevropa davlatlari, ularning mustamlakalari va Qo‘shma Shtatlar o‘rtasida savdo va investitsiyalarning ko‘payishiga olib keldi.

20-asrning birinchi o‘n yilliklarida globallashuv jarayonlari davom etdi, hatto Birinchi jahon urushi ham oldini ololmadi. Umuman olganda, 1815-yildan 1914-yilgacha bo‘lgan davrda Yevropa davlatlarining umumiy eksporti taxminan 40 baravar oshdi. Ammo xalqaro savdoning o‘shishi 1920-yillarda, hatto G‘arbiy Yevropa mamlakatlari tashqi savdosini biroz erkinlashtirish sodir bo‘lgan davrda ham davom etdi. Xalqaro savdodagi keskin tanazzul va globallashuvning qisqarishi 1930-yillarda Buyuk Depressiya boshlanganidan va 1930—1931-yillarda yetakchi G‘arb kuchlarining kiritilishidan keyin sodir bo‘ldi. yuqori import bojlari.

Ikkinchi jahon urushidan keyin globallashuv jadal sur‘atlar bilan qayta boshlandi. Unga texnologiyani takomillashtirish yordam berdi, bu esa dengiz, temir yo‘l va havo qatnovlarini tezlashtirishga, shuningdek, xalqaro telefon xizmatining mavjudligiga olib keldi. Masalan, amerikalik tadbirkor Malkolm Maklin (inglizcha: Malcom McLean) va muhandis Keith Tantlinger^[en] 1956-yil aprel oyida birinchi yuk tashish bilan zamonaviy intermodal konteyner tizimini ishlab chiqdilar. Tovarlarini yuklash narxi bir tonna uchun 6 dollardan 0,16 dollargacha kamaydi^[8].

1947-yildan boshlab Tariflar va Savdo bo‘yicha Bosh kelishuv (GATT), yirik kapitalistik va rivojlanayotgan mamlakatlar o‘rtasidagi bir qator kelishuvlar xalqaro savdodagi to‘siqlarni bartaraf etishda ishtirok etdi. Ammo bu yo‘nalishdagi haqiqiy yutuq „Kennedi raundi“ dan (1964—1967-yillarda GATT doirasidagi bir qator xalqaro konferensiyalar) keyin sodir bo‘ldi. Iqtisodiyot tarixchisi P. Barok yozganidek, „G‘arbiy Yevropada savdoning haqiqiy erkinlashuvi Kennedi raundidan keyin sodir bo‘ldi“. 1995-yilda GATTning 75 a‘zosi Jahon savdo tashkilotini (JST) tuzdilar.

Yirik mintaqaviy iqtisodiy integratsiya zonalari ham mavjud. 1992-yilda Yevropa Ittifoqi Maastrixt kelishuvlari bilan yagona iqtisodiy hududga aylandi. Bu makon

bojxona to'lovlarini bekor qilishni, ishchi kuchi va kapitalning erkin harakatlanishini, yevroga asoslangan yagona pul tizimini nazarda tutadi. Shimoliy Amerika erkin savdo hududi a'zolari: AQSh, Kanada va Meksika o'rtasida kamroq integratsiya kuzatiladi. Sobiq Sovet respublikalarining aksariyati Mustaqil Davlatlar Hamdo'stligi parchalanganidan keyin unga qo'shildi va umumiy iqtisodiy makon elementlarini ta'minladi.

Globallashuv, raqamlashtirish va jamiyatlarning o'zaro bog'liqligi kuchayib borayotgan davrda oliy o'quv yurtlari (OTM) talabalarni tez o'zgarib borayotgan dunyoda rivojlanishga tayyorlash bo'yicha rivojlanayotgan muammoga duch kelmoqda. Oliy ta'limning xalqarolashuvi ushbu muammoga hal qiluvchi javob bo'lib, talabalarni globallashtirish va madaniy jihatdan xilma-xil muhitda muvaffaqiyatga erishish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va madaniy kompetensiyalar bilan qurollantirishga qaratilgan. Xalqarolashtirish xalqaro talabalarni yollash, professor-o'qituvchilar almashinuvi dasturlari va global ilmiy hamkorlikni o'z ichiga olgan bir qator tadbirlarni o'z ichiga olgan bo'lsa-da, uning haqiqiy ta'siri oliy o'quv yurtlarining pedagogik kontekstida eng chuqur seziladi.

So'ngi yillar mobaynida oliy ta'lim va kadrlar tayyorlash sohalarini isloh qilishga oid yurtimizda bir qator farmon va qarorlar qabul qilindi. Qabul qilingan ushbu hujjatlarda xorijiy oliy ta'lim muassasalarini tashkil etish uchun qator qulayliklar yaratildi. Natijada, yurtimizda xalqaro oliy ta'lim muassasalarini barpo etilishi davlat oliy ta'lim muassasalariga kadrlarni tayyorlashda yangi raqobat muhitini shakllantirdi, bu o'z navbatida davlat oliy ta'lim muassasalarini rivojlantirish bo'yicha yangi vazifalarni belgilab berdi. Oliy ta'lim muassasalariga xalqaro tajribalardan kelib chiqib, oliy ta'limning ilg'or standartlarini joriy etish, jumladan kredit-modul tizimini joriy etish, ta'lim dasturlari va talabalar bilimini baholash tizimini xalqaro standartlarga moslashtirish, shuningdek, o'quv dasturlarida nazariy bilim olishga yo'naltirilgan ta'limdan amaliy ko'nikmalarni shakllantirishga yo'naltirilgan ta'lim tizimiga o'tish bo'yicha vazifalarni amalga oshirish talab etilmoqda. Ushbu fanning baynalmilallashtirishning muhim jihati: oliy o'quv yurtlarida talabalarning o'rganish tajribasini shakllantiruvchi pedagogik shart-sharoitlarni o'rganadi.

Baynalmilallashtirish kampusdagi xalqaro talabalar sonining ko'payishidan ancha uzoqqa cho'ziladi; talabalar turli nuqtai nazarlar bilan chuqur shug'ullanishlari va o'zaro bog'liq dunyoda rivojlanish uchun zarur bo'lgan vakolatlarni rivojlantirishlari mumkin bo'lgan inklyuziv, madaniy jihatdan sezgir va intellektual rag'batlantiruvchi muhitlarni yaratish uchun o'qitish va o'rganish paradigmalarda tub o'zgarishlarni talab qiladi. OTMlarning xalqarolashuvi talabalarni geografik, madaniy va intizomiy chegaralarni kesib o'tish qobiliyati bilan jihozlash, madaniyatlararo tushunishni rivojlantirish va global fuqarolikni rivojlantirishga ko'maklashish majburiyatini aks ettiradi. Ushbu maqsadlarga erishish xalqarolashtirish harakatlarining sifati va samaradorligiga ta'sir qiluvchi pedagogik shart-sharoitlarga maxsus e'tibor qaratishni taqozo etadi. Pedagogik shart-sharoitlar o'quvchilarning ta'lim yo'llarini birgalikda shakllantiradigan o'quv muhiti, o'qitish metodologiyasi, baholash strategiyalari va yordam tizimlarini o'z ichiga oladi. Ushbu maqola xalqarolashtirish kontekstida talabalar uchun pedagogik shart-sharoitlarni yaxshilashning turli jihatlarini o'rganadi, OTMlarga chuqur o'rganish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun qulay muhit yaratishga imkon beradigan strategiya va yondashuvlarni taklif qiladi. Pedagogik sharoitlarni yaxshilashga ustuvor ahamiyat berish orqali OTMlar xalqarolashtirishning ijobiy ta'sirini maksimal darajada oshirishi va o'z talabalarining globallashtirish dunyoning murakkabliklarida harakat qilish uchun yaxshi tayyorlangan akademik tajribalaridan chiqishini ta'minlashi mumkin.

Pedagogik shart-sharoitlar deganda oliy ta'lim muassasalari (OTM) doirasida talabalarining o'quv tajribalarini birgalikda shakllantiradigan ko'p qirrali elementlar tushuniladi. Bu shartlar o'quvchilarning o'z ta'limi bilan qanday shug'ullanishiga hamda bilim, ko'nikma va malakalarni qay darajada egallashiga ta'sir etuvchi ta'lim muhiti, o'qitish metodologiyasi, baholash amaliyoti va qo'llab-quvvatlash tizimlarini o'z ichiga oladi. OTMlarning baynalmilallashtirish sharoitida o'quvchilarni globallashtirish dunyoda muvaffaqiyatga tayyorlaydigan har tomonlama va mazmunli ta'lim olishlarini ta'minlash uchun pedagogik shart-sharoitlarni tushunish va optimallashtirish zarur. Quyida biz pedagogik shartlarning asosiy jihatlarini ko'rib chiqamiz: O'quv dasturlari integratsiyasi: Muvaffaqiyatli xalqarolashtirish global

istiqbollarni o'quv dasturiga integratsiyalashni o'z ichiga oladi. Bu shuni anglatadiki, xalqarolashtirish sa'y-harakatlari xalqaro talabalarni yollash va o'qituvchilarning harakatchanligidan tashqari, global va madaniyatlararo tarkibni turli fanlar bo'yicha kurslarga kiritishni o'z ichiga olishi kerak. Globallashtirilgan dunyo haqiqatlarini aks ettiruvchi o'quv dasturi o'quvchilarning murakkab global muammolar haqidagi tushunchalarini chuqurlashtirishi mumkin. Jumladan, so'nggi yillarda tashkil etilayotgan qo'shma ta'lim dasturlari ham bunga yaqqol misoldir.

Tilni bilish: Til xalqaro sinflarda samarali muloqot va tushunishni osonlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Pedagogik sharoitlarni optimallashtirish uchun oliy o'quv yurtlari tilni qo'llab-quvvatlash dasturlarini taklif qilishlari kerak, ayniqsa ta'lim tilida ona tili bo'lmaganlar uchun. Til bilimini oshirish nafaqat akademik muvaffaqiyatga yordam beradi, balki madaniy almashinuv va tushunishni ham rivojlantiradi. Fakultet rivojlanishi: professor-o'qituvchilar pedagogik sharoitlarni shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. OTMlar o'qituvchilarni turli xil va xalqaro sinflarda dars berish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va bilimlar bilan ta'minlovchi fakultetlarni rivojlantirish dasturlariga sarmoya kiritishi kerak. Trening madaniyatlararo kompetentsiyani, turli xil o'quvchilar uchun o'qitish strategiyalarini va inklyuziv muhitni rivojlantirishga yondashuvlarni o'z ichiga olishi mumkin. Pedagogik shart-sharoitlarning ushbu jihatlari umumxalqarolashtirilgan oliy ta'lim kontekstida talabalar uchun ijobiy va samarali ta'lim tajribasiga yordam beradi. OTMlar xilma-xillikni o'zlashtirib, o'quv dasturiga xalqaro istiqbollarni kiritish, tilni bilish ehtiyojlarini qondirish va professor-o'qituvchilarning rivojlanishini qo'llab-quvvatlash orqali chuqur o'rganish, tanqidiy fikrlash va madaniyatlararo kompetentsiyani rivojlantirishga yordam beradigan muhitni yaratishi mumkin.

Shuni ta'kidlash kerakki, pedagogik shart-sharoitlar statik emas, balki vaqt o'tishi bilan rivojlanadi. Doimiy baholash, fikr-mulohazalar va takomillashtirish oliy ta'lim muassasalaridagi o'quv muhiti dinamik, sezgir va xalqarolashtirish maqsadlariga mos kelishini ta'minlash uchun zarurdir. Ushbu maqolaning keyingi bo'limlarida biz OTMlar ushbu pedagogik shart-sharoitlarni yaxshilash va o'z navbatida talabalarga yanada mazmunli va o'zgaruvchan ta'lim tajribasini taqdim etish uchun amalga

oshirishi mumkin bo'lgan aniq strategiya va yondashuvlarni o'rganamiz. Oliy ta'lim muassasalarini baynalmilallashtirishda pedagogik sharoitlarni yaxshilash strategiyasi: Oliy o'quv yurtlarida (OTM) pedagogik shart-sharoitlarni yaxshilash talabalarga xalqaro miqyosda mazmunli va o'zgaruvchan ta'lim tajribasini taqdim etishda muhim ahamiyatga ega. Pedagogik sharoitlarni samarali yaxshilash uchun OTMlar amalga oshirishi mumkin bo'lgan bir qancha strategiyalar: Tajribali o'rganish. Masalan, chet elda o'qish dasturlari, xalqaro amaliyotlar, xizmat ko'rsatish bo'yicha o'quv loyihalari va global tadqiqot hamkorliklari. Ushbu tajribalar talabalarga sinfdagi bilimlarni real dunyo kontekstlarida qo'llash va global muammolar haqida amaliy tushunchalarga ega bo'lish imkonini beradi. Hamkorlikda o'rganish. Guruh loyihalari, muhokamalar va tengdoshlarni o'qitish orqali hamkorlikda o'rganishni rag'batlantirish muhim. Hamkorlik faoliyati talabalarni turli nuqtai nazarlarga ega bo'lishga, ko'p madaniyatli jamoalarda samarali ishlashga, jamoada ishlash va muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga undaydi. Baholash va fikr-mulohazalar. Talabalarning tanqidiy fikrlash, murakkab muammolarni hal qilish va bilimlarni turli sharoitlarda qo'llash qobiliyatini o'lchaydigan baholash usullarini amalga oshirish muhim bosqichdir. Ularning taraqqiyotini baholash uchun formativ va summativ baholashlardan foydalaning va ularning o'sishini qo'llab-quvvatlash uchun o'z vaqtida konstruktiv fikr-mulohazalarni taqdim eting. O'quv dasturini xalqarolashtirish. Kurs mazmuni, materiallari va topshiriqlariga xalqaro istiqbollarni kiritish ularning samaradorligini ortiradi. O'qituvchilarni o'z kurslariga global misollar, amaliy tadqiqotlar va o'qishlarni kiritishi kerakdir. Texnologiya integratsiyasi. Transchegaraviy hamkorlik va virtual almashinuvlarni osonlashtirish uchun texnologiyadan foydalanish talabalarda xalqaro ta'lim dasturlariga ko'nikmalarni shakllantiradi. Onlayn platformalar, videokonferensaloqa va virtual sinf xonalari dunyoning turli burchaklaridan kelgan talabalar va professor-o'qituvchilarni bog'lab, ularga umumiy ta'lim tajribalarida qatnashish imkonini beradi. Ushbu strategiyalarni amalga oshirish orqali OTMlar talabalarda chuqur bilim olish, tanqidiy fikrlashni rivojlantirishga yordam beradigan pedagogik sharoitlarni yaratishi mumkin. Ushbu sa'y-harakatlar boy ta'lim tajribasiga hissa qo'shadi va o'quvchilarni globallashtirgan dunyoda ustunlikka

tayyorlaydi, bu yerda madaniy ravonlik va chegaralar bo'ylab hamkorlik qilish qobiliyati tobora qimmatli ko'nikmalarga aylanadi. Bundan tashqari, ushbu strategiyalarni doimiy ravishda baholash va takomillashtirish ularning samaradorligini va talabalarning o'zgaruvchan ehtiyojlari va xalqarolashtirish maqsadlariga mos kelishini ta'minlash uchun juda muhimdir. Oliy ta'lim muassasalarida (OTM) xalqarolashtirish kontekstida pedagogik shart-sharoitlarni baholash va baholash talabalarni globallashtirish dunyoda muvaffaqiyatga tayyorlaydigan yuqori sifatli ta'lim olishlarini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Samarali baholash va baholash jarayonlari qimmatli tushunchalarni beradi va yaxshilash uchun yo'nalishlarni aniqlashga yordam beradi. Xulosa. Oliy ta'lim muassasalarining (OTM) xalqarolashtirish globallashtirish dunyo taqdim etayotgan muammolar va imkoniyatlarga hayotiy javobdir. Garchi baynalmilallashtirish turli jihatlarni qamrab olgan bo'lsa-da, bu muassasalardagi pedagogik shart-sharoitlar o'quvchilarning bilim olish tajribasini shakllantirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu maqolada biz pedagogik shart-sharoitlarning ahamiyatini o'rganib chiqdik va ularning samaradorligini baholash va baholash bo'yicha ko'rsatmalar bilan birga ularni takomillashtirish strategiyalarini taklif qildik. Bundan tashqari, pedagogik sharoitlarni baholash va baholash xalqarolashtirish sa'y-harakatlarini doimiy ravishda takomillashtirishning ajralmas qismidir. Tizimli ravishda ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilish orqali OTM kuchli va zaif tomonlarini aniqlashi, taraqqiyotni kuzatishi va o'zlari taqdim etayotgan ta'lim sifatini oshirish uchun asosli qarorlar qabul qilishi mumkin.

Doimiy rivojlanib borayotgan ta'lim landshaftida o'zgarishlar oqimlarini boshqarish ham o'quvchilar, ham o'qituvchilar uchun juda muhimdir. Bir paytlar an'anaviy amaliyotlar va statik metodologiyalar bilan tavsiflangan ta'lim sayohati endi innovatsiyalar va moslashishning aniqlanmagan suvlari tomon suzib bormoqda. Zamonaviy ta'lim dengizi bo'ylab ushbu sayohatni boshlaganimizda, bizni boshqaradigan kompas zamonaviy tendentsiyalar va o'zgarishlarning o'zgaruvchan to'liqlariga mos kelishi kerakligi tobora ayon bo'ladi. 21-asrning boshi ijtimoiy-iqtisodiy, texnologik va pedagogik yutuqlarning uyg'unlashuvi natijasida ta'limda chuqur paradigma o'zgarishini e'lon qildi. An'anaviy sinf xonalari o'z o'rnini

shaxsiylashtirilgan ta'lim, raqamli integratsiya va o'quvchilarga yo'naltirilgan yondashuvlar ustunlik qiladigan dinamik o'quv muhitiga bo'shatib bermoqda. O'qituvchilar va o'quvchilar ushbu yangi davrga suzib kirishar ekan, ular ta'lim ufqini shakllantiradigan ko'plab rivojlanayotgan tendentsiyalar va transformativ o'zgarishlarga duch kelishadi. To'xtovsiz rivojlanib borayotgan ta'lim manzarasida o'zgarishlar shamollari misli ko'rilmagan kuch bilan esmoqda. Biz yangi davr bo'sag'asida turib, ta'lim sohasida ro'y berayotgan zamonaviy tendentsiya va o'zgarishlarni tushunish va qabul qilish zaruratga aylanib bormoqda. Texnologik taraqqiyotdan tortib pedagogik innovatsiyalargacha an'anaviy ta'limning o'zi qayta tiklanmoqda. Biz o'quvchilar va o'qituvchilar uchun ta'lim tajribasini o'zgartiradigan dinamik o'zgarishlar va rivojlanayotgan tendentsiyalarni o'rganish uchun sayohatga chiqamiz. Shaxsiylashtirilgan ta'lim, texnologik integratsiya va talabaga yo'naltirilgan yondashuvlar sohalarini o'rganayotganimizda bizga qo'shiling, bu esa harakatga keltiruvchi o'zgaruvchan kuchlarni ochib beradi.

MUHOKAMA

Zamonaviy jamiyatdagi ta'lim tizimi mamlakatda inson rivojlanishi uchun xizmat qilishi kerak. Buni amalga oshirish uchun, bizning fikrimizcha, quyidagi dolzarb muammolarni hal qilish kerak: Ta'limning amaliy yo'naltirilganligini kuchaytirish, o'quv dasturlariga amaliy fanlarni ko'proq kiritish, o'quv jarayoniga amaliyotchi o'qituvchilarni ko'proq jalb etish, bu esa ta'limning amaliyotga yo'naltirilganligini kuchaytirish imkonini beradi.

1. Ta'lim tizimining texnologik tomonini imkon qadar saqlab qolish va rivojlantirish. Bu innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish uchun mahalliy ilmiytexnika ishlanmalarini jihozlash va ulardan foydalanish muammosini hal qilishga yo'naltirilganligini anglatadi.
2. Ijodkorlikni har tomonlama ochib, maktab bitiruvchilarining qiziqishi va faolligini qo'llab-quvvatlagan holda, abituriyentlar uchun oliy o'quv yurtlari tomonidan tayyorlangan imtihon bazasini yaratish yo'li bilan imtihon asosida talabalar bilimini xolis yakuniy baholashning boshqa shakllarini rivojlantirish.

3. Ta'lim muassasalari infratuzilmasini rivojlantirish va mehnatga haq to'lash uchun davlat byudjetidan qo'shimcha moliyaviy mablag'lar ajratilsin. Jumladan, tegishli mutaxassislik va ta'lim yo'nalishi bo'yicha professor-o'qituvchilar yaxshi maosh bilan rag'batlantirilsin.

4. Tarkibiy ishsizlik muammolarini hal qilish uchun kadrlar malakasini oshirish va qayta tayyorlash muassasalari infratuzilmasini kengaytirish va yangi dasturlar doimiy ravishda qo'shib borilishi nazoratga olinsin.

5. Oliy ta'limni xalqarolashtirish, o'qituvchilar va talabalarning harakatchanligini oshirish hamda kengroq tajriba almashish imkoniyatlarini ta'minlash orqali xalqaro ta'limni eng kerakli xususiyatlarini qo'shimcha kiritgan holda o'z dasturimizda qo'llash.

XULOSA

Bugun Yangi O'zbekiston hayotining barcha sohalari chuqur islohotlar maydoniga aylangan. Bu jarayonda ijtimoiy sohaning asosi hisoblangan ta'lim tizimidagi o'zgarishlar ham shular jumlasidandir. Mamlakatimizda so'nggi yillarda ta'lim tizimining barcha bosqichlarini zamonaviy talablar asosida tashkil etish bo'yicha amaliy ishlar hal qiluvchi bosqichga kirdi. Ta'lim sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy qismini, albatta, oliy ta'lim tizimidagi islohotlar tashkil etadi. Hususan, O'zbekiston Respublikasida oliy ta'limni tizimli isloh qilishning ustuvor yo'nlislarini belgilash, mustaqil fikrlaydigan yuqori malakali kadrlar tayyorlash jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'tarish, oliy ta'limni modernizatsiya qilish, ilg'or ta'lim texnologiyalariga asoslangan holda ijtimoiy soha va iqtisodiyot tarmoqlarini rivojlantirish maqsadida davlatimiz rahbarining 2019 yil 8 oktyabrdagi farmoni bilan tasdiqlangan O'zbekiston Respublikasi oliy ta'lim tizimini 2030 yilgacha rivojlantirish Konsepsiyasi sohadagi yangi islohotlar uchun debocha vazifasini bajarib bermoqda. Ushbu hujjatga intellektual taraqqiyotni jadallashtirish, raqobatbardosh kadrlar tayyorlash, ilmiy va innovatsion faoliyatni samarali tashkil etish hamda xalqaro hamkorlikni mustahkamlash maqsadida fan, ta'lim va ishlab

chiqarish integratsiyasini rivojlantirish singari vazifalar asos qilib olindi. Konsepsiya mazmuni mamlakatimiz oliy ta'lim tizimini isloh qilishning ustuvor yo'nlislarini aks ettiradi. Unda oliy o'quv yurtlarida qamrov darajasini kengaytirish hamda ta'lim sifatini oshirish, raqamli texnologiyalar va ta'lim platformalarini joriy etish, yoshlarni ilmiy faoliyatga jalb qilish, innovatsion tuzilmalarni shakllantirish, ilmiy tadqiqotlar natijalarini tijoratlashtirish, xalqaro e'tirofga erishish hamda boshqa ko'plab aniq yo'nalishlar belgilab berilgan. Bularning barchasi ta'lim jarayonini yangi sifat bosqichiga ko'tarish uchun xizmat qiladi. Oliy ta'lim bakalavriat ta'lim yo'nalishlari va magistratura mutaxassisliklari bo'yicha yuqori malakali kadrlar tayyorlanishini ta'minlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

- 1.Xoliqov A. Pedagogik mahorat. -T.: Iqtisod-moliya nashriyoti, 2011.- 420 b.
- 2.Azizxodjaeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. -T.: O'zbekiston yozuvchilar uyushmasi, 2006.-159 b.
- 3.Mirziyoyev Sh. M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimdagi ma'ruza. 2016 yil 7 dekabr /Sh.M.Mirziyoyev. – Toshkent: “O'zbekiston”, 2017. – 48 b.

Elektron ta'lim resurslari

1. www.tdpu.uz
2. www.pedagog.uz
3. www.Ziyonet.uz
4. www.edu.uz
5. [tdpu-INTERNET. Ped](http://tdpu-INTERNET.Ped)